

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. II. Necessarium esse aliquando per novas leges antiquis derogare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

viri, ex quibus constat, illustrissimum augustissimumque, non nisi vera, & iusta decreturum. Hujus rationis pondere quasi oppressi duo Episcopi Provinciæ Avenionensis, qui hæretici ad Concilium Tridentinum accesserant, Catholicæ fidei iugo mentem submiserunt, ut refertur in vita Gallicè conscripta Illustrissimi Bartholomæi de Martyribus Archiepiscopi Bracharensis lib. 3. cap. 1.

15. Nemo igitur jure meritò accuset Gallos, quod antiquam disciplinam venerentur, eamque retineant, ubicunque facta in personis, aut negotiis mutatio novas leges non requirit.

C A P U T II.

Necessarium esse aliquando per novas leges antiquis derogare.

1. **F**atebitur quisquis ratione utetur accomodandas esse leges moribus eorum, quibus præstituuntur, atque variandas secundum personarum, locorum, & temporum conditionem, non ita quidem, ut regulæ ad arbitrium hominum, fortè perditorum, insectantur, sed ut, pensatis illorum dotibus, affectibus, usibus, tales eis præscribantur leges, quæ illorum saluti, vitæque rectè instituendæ aptiores videantur. Cum autem hominum mores, sicut & aliæ res omnes, mutationi sint obnoxii, necesse est, ut si antiquis moribus novi adferentur, per regulas antiquis contrarias ad bonum publicum deducantur. Non iisdem ægritudinibus animi semper laborant: sed quemadmodum in corpore nunc ille, nunc contrarius morbus grassatur; unde contraria, pro vario morborum genere, medicamenta sunt adhibenda; ita mentes successivè contrariis erroribus, & vitiis subjacent, quibus modò istis, modò illis legibus occurrendum est.

2. Habet quidem plurima incommoda legum mutatio, si cum levitate, aut imprudentia conjuncta sit, non per necessitatem quasi extorta. Quamobrem, ut docet S. Thomas

H

mas

mas 1. 2. quæst. 97. art. 2. non statim ut sese melius aliquid offert, quam quod à lege intendebatur, immutanda est, sed opus est, ut hanc mutationem aut maxima necessitas postulet, aut evidentissima utilitas. Verùm quæ ratio est, ut quod ad bonum publicum institutum est, si perniciosum evadat, etiam contra bonum publicum retineatur?

3. Hincmarus Archiepiscopus Remensis antiquæ disciplinæ acerrimus propugnator, & in defendendis Gallicanis libertatibus à plerisque scriptoribus in exemplum adductus, etsi ABSQVE NECESSITATE MUTARI NON DEBERE QUÆ SEMEL IN CONCILIIIS STATUTA, VEL IUDICATA SVNT, opusculo sic inscripto, contendat, diffiteri tamen non potest, quin occurrente necessitate, mutatione opus sit, quod quamplurimorum summorum Pontificum testimoniis ibidem confirmat. Inter alia refert ex epistola 95. Leonis Primi, quæ est ad Rusticum, verba sequentia: *Sicut quedam sunt, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sunt, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari.*

4. Egregiè admodum explicat summi Pontificis in temperandis Canonibus autoritatem Gelasius I. in ea epistola, quæ est ad Episcopos per Lucaniam, & Brutios, & Siciliam constitutos cap. 1. *Necessariâ rerum dispensatione constringimur, & Apostolica Sedis moderamine convenimur, sic Canonum paternorum Decreta librare, & retrò Præsulum, Decessorumq; nostrorum præcepta metiri, ut quæ presentium necessitas temporum restaurandis Ecclesiis relaxanda deposcit, ADHIBITA CONSIDERATIONE DILIGENTI, QUANTVM POTEST FIERI, TEMPEREMVS; quod nec in totum formam veterem videamur excedere regularum, & reparandis militia Clericalis officii consulamus.* Et cap. 2. *Præcis igitur pro sui reverentia manentibus Constitutis, quæ, ubi nulla vel rerum, vel temporum perurget angustia, regulariter convenit custodiri, eatenus Ecclesiis, quæ vel cunctis sunt privata ministris, vel sufficientibus usque ad eò dispolita servitiis, ut plebibus ad se pertinentibus Divina munera supplere non valeant, tam instituendi quam promovendi Clericalis obsequii sic spatia dispensanda concedimus, ut si quis, &c.*

5. Quocircacùm omnia, quæ in condendis antiquis Legibus intercesserunt ad substituendas novas consentiunt, scilicet autoritas Conditoris, utilitas subditi, facultas parendi, aliæque conditiones, cur robore carebit, quod de novo præcipie-

cipietur? Quicumque igitur Decreta omnia, quæ nova sunt, solius novitatis obtentu repudiaret, non solum iniquus esset, sed & desipere videretur. Sanè qui Ecclesiam non eandem hodie credit esse, quæ Apostolorum temporibus exitit, aut eadem autoritate præditam negat, vel eodem spiritu gubernatam, cum Luthero, & Calvino inter hæreticos censendus est. Nunquid enim potestas à Christo Ecclesiæ collata certis temporum spatiis definita est? Nunquid se cum Ecclesia usque ad consummationem sæculi futurum non pollicitus est? Nunquid hominum mores, quibus ut diximus, accomodandæ sunt leges variis mutationibus non subjacent? Nunquid quod hominibus certo modo affectis prodest, illis non obest contrario modo dispositis? Itaque qui manus Ecclesiæ ligare contenderet, ne medicamentis contrariis contrarios filiorum suorum morbos, novis legibus novos abusus, curaret, is tanquam Reipublicæ Christianæ hostis habendus esset.

6. Nec inconstantiæ accusanda est Ecclesia, cum propter evidentem necessitatem, aut maximam utilitatem abrogatis prioribus Canonibus novos condit; hæc enim mutatio non in Ecclesia fit, sed in hominibus Ecclesiæ subditis. Nam & Deus ipse, à quo Ecclesia omni tempore regitur, licet immutabilis sit, leges mutavit, novumque Testamentum veteri substituit. Idem semper est finis, sed media non semper eadem, quia homines non in eodem semper statu permanent.

7. Hanc, exigente necessitate, posse mutationem fieri sanus nemo diffitebitur: sed cujus est de illa necessitate discernere, ac, utrum innovandum sit aliquid, dijudicare. Hic est unicus, aut præcipuus controversiarum de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, prout communiter describuntur, cardo diligenter inspicendus.